

Bilingual Future
Foundation

Język polski w wychowaniu wielojęzycznym
– zachowaj, przekaż, inspiruj.
Wstęp do dwujęzyczności i wielojęzyczności.

Podsumowanie webinaru 1

PARTNERZY I PATRONI

Szanowni Państwo!

Serdecznie zapraszamy do lektury podsumowania pierwszego webinaru z cyklu „Język polski w wychowaniu wielojęzycznym – zachowaj, przekaż, inspiruj”, który odbył się 23 października. Czy warto uczyć dziecko języka polskiego poza granicami kraju? Jak wspierać rozwój dwujęzyczności? Jaka jest rola rodziców w kultywowaniu języka polskiego w otoczeniu wielojęzycznym? Na te i inne pytania odpowiedzieli wyjątkowi goście – prof. UW dr hab. Magdalena Olpińska-Szkiełto i prof. UJ dr hab. Zofia Wodniecka-Chlipalska. Podczas sesji Q&A obalono także wiele mitów i obaw dotyczących wielojęzycznego wychowania.

Zapraszamy do lektury!

O Fundacji Bilingual Future

Bilingual Future Foundation

Fundacja Bilingual Future to organizacja non-profit promująca powszechną edukację dwujęzyczną i wielojęzyczność z poszanowaniem różnych kultur. Naszą wizją jest zapewnienie każdemu dziecku edukacji równoległej w języku lokalnym i globalnym – angielskim, umożliwiając osiągnięcie kompetencji natywnego użytkownika.

Wspieramy kompleksowe wdrożenia edukacji dwujęzycznej jako standardu społeczno-edukacyjnego, współpracując z rządami, władzami lokalnymi, instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi, liderami biznesu oraz rodzicami.

Realizujemy programy pilotażowe, międzynarodowe projekty charytatywne, organizujemy konferencje oraz kampanie społeczne wspierające rozwój wielojęzyczny od wczesnego dzieciństwa.

Informacje o Projekcie

W ramach projektu Fundacji Bilingual Future „Język polski w wychowaniu dwujęzycznym – zachowaj, przekaż, inspiruj. Webinary edukacyjne (online) dla Polonii i Polaków za granicą” zrealizowano trzy bezpłatne webinary poświęcone promowaniu języka polskiego za granicą, podkreślanu zalet dwujęzyczności oraz dostarczaniu praktycznych narzędzi rodzicom, nauczycielom i dzieciom.

Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku.

Webinary odbyły się pod patronatem Wydziału Lingwistyki Stosowanej i patronatem medialnym TVP Polonia. Partnerami byli: Polska Macierz Szkolna w Belgii, Polska Szkoła w Zachodniej Australii (Polish School WA) oraz Ośrodek Wilnoteka.

Prelegentki

prof. UW dr hab. **Magdalena Olpińska-Szkiełko**

Badaczka i dydaktyczka z Uniwersytetu Warszawskiego, specjalizująca się w dwujęzyczności, wielojęzyczności i wczesnej edukacji językowej. Pełniła funkcję Dziekan Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego w latach 2020-2024.

Autorka licznych publikacji i kierownicza projektów badawczych, m.in. TOLA-GIMME (nauka angielskiego przez gry) oraz bonu na innowację dotyczącego systemu wspierającego wychowanie w dwujęzyczności dzieci od urodzenia do 10. roku życia. Współpracowała z ośrodkami w Polsce i Niemczech, w tym z FRÖBEL Bildung und Erziehung GmbH.

Jej zainteresowania badawcze obejmują edukację dwujęzyczną w przedszkolu i szkole podstawowej, wczesne nauczanie języków oraz rozwój kompetencji językowych dzieci w środowisku wielojęzycznym.

prof. UJ dr hab. **Zofia Wodniecka-Chlipalska**

Profesor w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego i autorka ponad 60 publikacji, od lat bada konsekwencje i korzyści dwujęzyczności dla dzieci i dorosłych.

Jako kierownik Laboratorium Psychologii Języka i Dwujęzyczności LangUsta (UJ) realizuje projekty finansowane przez Narodowe Centrum Nauki oraz międzynarodowe konsorcja, m.in. Multilingual Mind (Horyzont 2020) i Partnership for Research and Education (National Science Foundation).

Założycielka i dyrektorka krakowskiego oddziału Bilingualism Matters – organizacji wspierającej rodziców dzieci dwujęzycznych, nauczycieli i specjalistów. Prowadzi stronę dwujezycznosc.info oraz jest pomysłodawczynią i redaktorką naukową projektu „Wszystko o dwujęzyczności” (współfinansowanego przez MSZ i Senat RP).

Moderator **Walenty Wojniłło**

Redaktor telewizyjny, reżyser i producent, od 1997 roku korespondent TVP S.A. na Litwie i w krajach bałtyckich. Współzałożyciel i kierownik Ośrodka WILNOTEKA w Wilnie, od ponad 15 lat redaktor magazynu „Wilnoteka” (TVP Polonia).

Twórca pierwszego polskiego portalu multimedialnego na Litwie Wilnoteka.lt, współautor popularnej audycji „Albumy Wileńskie” w telewizji LRT oraz jeden z inicjatorów powstania TVP Wilno, gdzie prowadzi program publicystyczny „Klub U Redaktorów”. Reżyser ponad 1300 audycji telewizyjnych i filmów dokumentalnych, założyciel Polskiego Archiwum Audiowizualnego na Litwie. Prezes Zrzeszenia „Media Polskie na Litwie”.

Korzyści z wielojęzyczności – co mówią badania

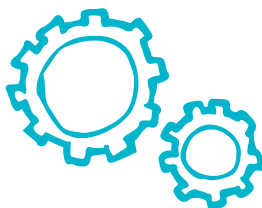
Jednym z kluczowych punktów webinaru była prezentacja korzyści płynących z wielojęzyczności, opartych na ponad 20-letnich badaniach psychologicznych prowadzonych na całym świecie. Zgodnie podkreślono także, że o sukcesie w nauce języka mniejszościowego decyduje przede wszystkim intensywność jego używania.

Oto najważniejsze z nich:

1. Lepsza kontrola umysłowa i giętkość poznawcza. Jak podkreśliła prof. Zofia Wodniecka-Chlipalska, stały wysiłek „żonglowania” dwoma aktywnymi systemami językowymi stanowi trening dla mózgu.
2. Rozwój empatii i mniejsza podatność na stereotypy – dzieci dwujęzyczne szybciej rozwijają umiejętność przyjmowania cudzej perspektywy.
3. Długoterminowa ochrona mózgu – wieloletnie używanie kilku języków opóźnia objawy chorób neurodegeneracyjnych (demencja, Alzheimer) średnio o 4 lata.
4. Łatwiejsza nauka kolejnych języków.

Skuteczne metody wspierania dwujęzyczności

Kluczowa zasada: strategia MLAH

Prof. Olpińska-Szkiełko, opierając się na analizie blisko 500 biografii językowych, podkreśliła, że zrównoważona dwujęzyczność to mit – język dziedziczony jest zwykle słabszy i wymaga aktywnego, systemowego wsparcia. W praktyce oznacza to maksymalne, systemowe, konsekwentne i „masowe” używanie języka mniejszościowego w domu przez całą rodzinę, wykorzystując strategię MLAH (Minority Language at Home) – Język Mniejszościowy w Domu.

Co działa najlepiej:

- **Kontakty społeczne**
Kluczowy jest kontakt z dalszą rodziną (szczególnie dziadkami) oraz rówieśnikami w ramach wspólnot językowych.
- **Zanurzenie w kulturze i formalna nauka**
Regularne pobyty w Polsce, pielęgnowanie tradycji, kursy weekendowe oraz nauka czytania i pisanie, która jest kluczowym czynnikiem zachowania języka.
- **Wspólne czytanie (Shared Reading)**
Najprostszy i niezwykle skuteczny sposób rozwijający język, budujący więź emocjonalną i wspierający rozwój poznawczy.

Czego unikać

- **Karania dziecka za używanie języka większościowego w domu**
- **Ukrywania polszczyzny w miejscach publicznych**
- **„Huśtawki językowej” (zmieniania strategii pod wpływem strachu)**

Obalanie mitów dotyczących wielojęzyczności

Podczas sesji Q&A ekspertki rozwiewały mity o wielojęzyczności, przypominając, że nasz mózg jest ewolucyjnie zaprogramowany do nauki wielu języków jednocześnie.

Mit: Dziecku „pomieszają się” języki.

Fakt: Dzieci świetnie rozróżniają systemy językowe.

Mit: Oglądanie bajek w języku polskim wystarczy.

Fakt: Media to tylko dodatek – niezbędny jest realny kontakt społeczny i interakcja.

Mit: Przy problemach rozwojowych lepiej zrezygnować z języka domowego.

Fakt: Wielojęzyczność nie szkodzi – wręcz przynosi korzyści poznawcze.

Mit: Mit: Języki trzeba nabywać po kolei.

Fakt: Dzieci świetnie radzą sobie z równoczesnym nabywaniem języków.

Mit: Dziecko wychowane w gwarze nie nauczy się poprawnej polszczyzny.

Fakt: Gwara buduje silną więź emocjonalną, a język literacki dziecko nabeździe naturalnie przez szkołę i czytanie.

Podsumowanie pierwszego webinaru

Pierwsze spotkanie potwierdziło, że wielojęzyczność przynosi znaczące korzyści poznawcze, emocjonalne i zdrowotne. Kluczowe jest zróżnicowanie rozmówców (cała „wioska”, nie tylko rodzice), konsekwencja w strategii, aktywne zaangażowanie oraz wsparcie emocjonalne.

ZOBACZ NAGRANIE PIERWSZEGO WEBINARU

© 2025 Fundacja Bilingual Future.

„Język polski w wychowaniu wielojęzycznym – zachowaj, przekaz, inspiruj. Wstęp do dwujęzyczności i wielojęzyczności. Podsumowanie webinaru 1” jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Bilingual Future. Utwór powstał w ramach zlecenia przez Kancelarię Senatu realizacji zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o zleceniu zadania publicznego przez Kancelarię Senatu oraz przyznaniu dotacji na jego wykonanie w 2025 r.

